

KORT FINANCIËEL

BEPERKTE VERSCHUIVINGEN DOOR RUSTIGE HANDEL OP DAMRAK

Fortis zakt weer fiks in

AMSTERDAM - Op de Amsterdamse effectenbeurs ging de handel, die maar tot twee duurde, woensdag uit als een nachtkars. De omzetten waren minimaal, waardoor wel soms rare koerssprongen ontstonden. Fortis was de gebeten hond en moest fors terrein prijsgeven.

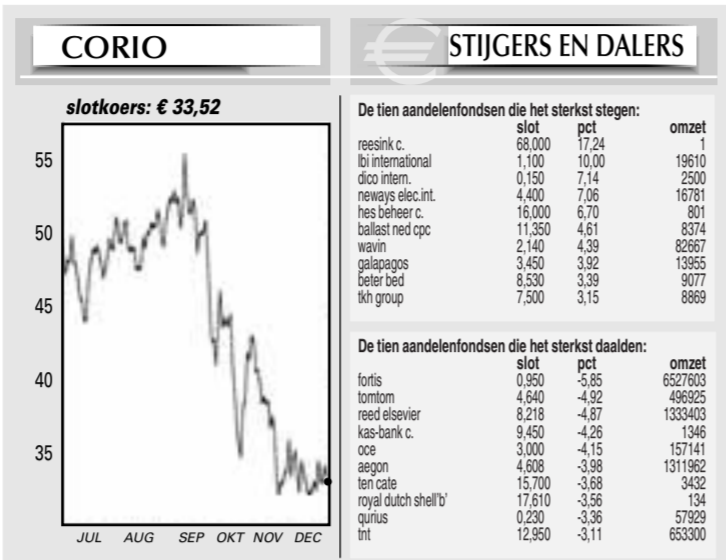
De AEX-index noteerde aan het slot 1,1% lager op 241,90 punten. De Midkap wist er uiteindelijk een minuscule winstje uit te persen en sloot 0,01% hoger op 301,25.

Bij de AEX-aandelen moest Fortis liefst 5,9% inleveren en degradeerde daarmee weer tot pennystoek, op een koers van 95 cent. Het veelgeplaaide concern kwam nog eens met een slecht bericht, ditmaal over valutaverlagingen. Fortis klocht in de aanloop naar de verwachte afronding van de verkoop van de onderdelen aan BNP Paribas Amerikaanse dollars en Britse ponden. De bank moest zijn deel van probleemkredieten in die valuta voldoen omdat die leningen in dollars en ponden waren verstrekt.

Na de tussenkomst van de Belgische rechter besloot Fortis de dollars en ponden weer te verkopen. Het verlies - van €295 miljoen - dat het bedrijf daarop leed, werd veroorzaakt door de recente waardedaling van beide muntenheden. Beleggers schrokken daar behoorlijk van.

Fortis trok de andere financiers bij de hoofdfondsen mee omlaag. Aegon verloor 5% op €4,61, maar ING wist in de slotfase de schade weg te werken en zelfs 1% hoger te sluiten op €7,15.

Maar ook een aantal zwaargewichten in de AEX gleed steeds verder af. ArcelorMittal leed een verlies van 1,3% op €16,64, terwijl AkzoNobel 2% afbrokkelde op €28,26. RD Shell werd 0,8% lager gewaardeerd op €18,34. Dat laatste

had uiteraard ook te maken met de oliepijzen, die weer flink onder de \$40-grens daalde. Fugro moest mede hierdoor 0,2% inleveren op €19,32 en SBM Offshore liet 1,2% liggen op €8,97.

Unibail Rodamco en Corio, de favorieten van dinsdag, waren aanvankelijk opnieuw in trek. Unibail maakte overigens een valse start door eerst flink terug te zakken, maar zette de achtervolging snel en met succes in. De stukken noteerden vlak voor het slot 1,2% hoger, maar Corio behield een grote voorsprong (plus 3,4%) en stond kort voor twee uur daarmee bovenaan op het korte lijstje met winnaars. Maar vreemd genoeg werden de beide fondsen in de allerlaatste handelsfase geconfronteerd met aanbod, waardoor Unibail 1,3% lager sloot op €104,18, terwijl Corio naar een slot van €33,52 dook (min 1,9%).

Randstad werd 2,9% duurder op €14,50 en Wereldhave krom 0,4% naar €65,02.

Aandelen USG People gingen 2,3% lager in andere handen over op €8,91. De koers van USG zal zich voorlopig niet herstellen, denkt KBC. De Belgische zakenbank verlaagde zijn advies voor de aandelen naar 'hold' van 'accumu-

late'. Het koersdoel gaat met 50 cent omlaag naar €9. De adviesverlaging volgt op de winstwaarschuwing van branchegenoot Manpower en de publicatie van zwakke cijfers over de branche in Nederland en Frankrijk.

Daarnaast lag Reed Elsevier er zwak bij. Zonder aanwijsbare reden daalde de koers met 4,9% naar €8,22. TNT zag 3,1% van de waarde verdampen op €12,95.

De Midkap liet wat meer groene cijfers zien. Aalberts won hier 1,7% op €4,86 en Wavin ging 4,4% vooruit naar €2,14. BincBank en SNS Reaal waren eveneens in trek.

Draka kon 1,1% bijschrijven op €6,45. Flint, het beleggingsvehikel van de familie Fentener van Vlissingen, blijkt het belang in Draka te hebben aangehouden, tot een overigens nog altijd zeer forse 42,85%. Eerder leidde dat tot een koersverlies, maar dat werd vlak voor het slot omgezet in een winst.

Elders leidden kleine omzettingen soms tot grote verschillen, zoals bij Curius, dat 3,4% inleverde op €0,23. Aan de andere kant leverde wat vraag bij Ballast Nedam een winst op van 4,6% op €11,35.

Dick Husaarts

WALLSTREET

Indices VS hoger op matte dag

Van een onzer verslaggevers
NEW YORK - De Amerikaanse effectenbeursen zijn gisteren met lichte winst gesloten. Beleggers putten hoop uit het feit dat de financiële tak van autoconcern General Motors, GMAC, toestemming heeft gekregen zich om te vormen tot bank.

De handel was mager vanwege de feestdagen. De Dow Jones-index sloot 47,07 punten (oftewel 0,6%) hoger op 8515,55. De S&P 500-index boekte ook een winst van 0,5% bij een stand van 872,80 punten. Technologiebeurs Nasdaq ging 5,34 punten (0,4%) omhoog naar 1530,24.

Tegenvallende verkoopcijfers van de detailhandel tijdens de feestdagen konden de stemming niet drukken.

Het aandeel GM steeg gisteravond bijna 13%. Door de omvorming tot bank kan GMAC aanspraak maken op het noodfonds van de Amerikaanse overheid. Investeers krijgen nu weer hoop dat het autoconcern niet omvalt.

Exxon Mobil profiteerde licht van de hogere oliepijzen.

Intratuin ziet kerstverkopen ook dit jaar weer toenemen

Van een onzer verslaggevers
AMSTERDAM - Intratuin heeft ondanks alle financiële perikelen ook deze kerst weer uitermate goede zaken gedaan. Nederlandse consumenten trokken massaal naar de 'winterfestivals' omgebouwde tuincentra. Daardoor werd de recordomzet van vorig jaar weer overtroffen en kwam de omzetterler maar liefst 4% hoger uit.

• Samen met moeder een mooie kerstboom uitzoeken bij de Intratuin
FOTO: BOB FRIEDLANDER

De kerstbomen gingen ook dit jaar weer als zoete broodjes over de toonbank. Met name de Nordmannboom - bekend vanwege zijn goede kwaliteit - stond bij velen hoog op het boodschappenlijstje. „Deze bomen vlogen weer als eerste de winkels uit”, stelt Lex van Horssen van Intratuin. Maar liefst 65% van alle verkochte 'echte' kerstbomen behoort tot dit gewilde ras.

Een kleine Nordmann - ongeveer 1,5 meter hoog - gaat de deur uit voor €20. Van Horssen: „Maar met name de bomen zo rond de 2,5 meter brachten behoorlijk wat euro's in het laatje. Uiteraard zitten deze bomen een prijsklasse hoger.”

Dit jaar is ook het tij gekeerd voor de kunstbomen. „De laatste jaren nam het aantal 'nepbomen' almaar toe, maar nu zitten juist de levende kerstbomen weer in de lift.” Liever een keertje extra stofzuigen om de gevallen naalden op te ruimen dan tegen een nep-

boom aankijken, zullen veel consumenten gedacht hebben. Het door Nederland dwalen-de spook van de kredietcrisis blijft nog geen bezoek gebracht te hebben aan Intratuin. „Tot op heden merken we eigenlijk nauwelijks iets van alle financiële perikelen.” De totale jaaromzet was vrijwel gelijk en Van Horssen durft zelfs te spreken van een 'goed' jaar.

„Nu mensen het wat minder breed hebben gaan ze juist bezuinigen op grote uitgaven als auto's en vakanties. Daardoor willen ze het wel extra gezellig in huis maken”, meent Van

Horssen, die zegt daarvan te profiteren. Aankomend jaar gaat de keten van tuincentra dan ook positief tegemoet. „Ook van ons bedrijf zullen de economisch moeilijker tijden, meer creativiteit vragen. Maar ik ben er van overtuigd dat we de klus volledig op eigen kracht kunnen klaren.”

'Belgische fiscus met opzet traag'

BRUSSEL - De Belgische fiscus wordt steeds trager met het werken van aangiften inkomstenbelasting. De al enorme achterstand was in november circa 40% groter dan een jaar eerder, ondanks het feit dat veel Belgen hun aangifte op internet invulden.

De groeiende achterstand bij de Belgische Belastingdienst is waarschijnlijk opzet, stelde voorzitter Jan Leroy van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten VVSG deze week op zijn site. Elke maand uitstel bespaart de schatkist namelijk miljoenen euro's aan rente. In België krijgt immers vrijwel iedereen geld terug van de belasting, omdat de voorheffingen standaard te hoog zijn. Bovendien moet de fiscus een deel van de uiteindelijk vastgestelde aanslagen betalen aan gemeenten.

„We kunnen ons echt niet van de indruk ontdoen dat ergens een budgettaire geïnspireerde rem op de activiteiten wordt gezet”, aldus Leroy. „Is dit nog behoorlijk bestuur?”, vraagt hij zich ernstig af.

Nederlander wil biodiesel maken uit Afrikaans vet

■ door JOËL ROERIG

SOWETO - „Soms verkopen we onze oude frituurolie aan buurtbewoners, maar vaak geven we het aan personeel mee”, vertelt Sangita trots vanachter de toonbank. De misselijkmakende walm van hergebruikt vet lijkt de smakelijk etende klandizie in de snackbar in het Zuid-Afrikaanse Kliptown niet te deren. „Dit is dus waarom ik hier biodiesel kom maken”, zegt de Nederlander Carlo Bakker. „Deze kankerverwekkende troep moet Soweto uit.”

Om van de belabberde eetgewoonten van de straatarme inwoners in de beroemdste township van Zuid-Afrika tot productie van milieuvriendelijke biodiesel te komen, is niet alleen visie maar ook een gelengeduld nodig, heeft de 43-jarige Bakker inmiddels gemerkt. „Ik kwam hier twee jaar geleden met een Nederlandse mentaliteit van 'we snappen natuurlijk allemaal dat het niet goed is om in vieze olie te frituren'. Maar zo werkt dat hier niet. Mensen denken er domweg niet over na.”

En inderdaad, Sangita kijkt Bakker nogal glazig aan als hij vertelt haar oude olie te willen opkopen „omdat het slecht is en om biodiesel van te maken”. We hebben momenteel helaas niets, vertelt ze schouderophalend, terwijl ze nog eens een schep fritus in een bak gitzwarte olie mikt. In dit deel van Soweto zijn de meesten werkeloos - geld voor schoone kookolie is er niet. Bij de 'spazashop' even verderop heeft Bakker ook al geen geluk. „De hele buurt staat op de wachtlijst voor onze oude olie.”

„Pas als klanten beginnen te klagen, wordt de olie ververst”, vertelt Mthoks, door de Nederlandse ondernemer van straat geplukt, tot rechterhand gepromoveerd en in Duitsland opgeleid tot biodiesel-expert. „Meestal gooien ze er wat schone olie bij om de smaak acceptabel te houden.” Meer dan 40 à 50 eurocent hebben de meeste inwoners van Soweto immers niet te besteden. „Ik eet dit spul zelf ook nog steeds”, bekt Mthoks.

Bakker is er de figuur niet naar om zich te laten ontmoeten, vertelt hij op het terras van Maponya Mall - een mo-

• Carlo Bakker (r.) inspecteert de door z'n assistent Mthoks opgehaalde vieze frituurolie. EIGEN FOTO

dern, luxe winkelcentrum dat een zwarte ondernemer midden in Soweto heeft neergezet. „Door frituurolie op te kopen (met vouchers) en in biodiesel om te zetten, helpen we de volksgezondheid en het milieu én zorgen we voor werkgelegenheid.”

Waar een idee als dit voor velen in luchtkastelen zou verzanden, heeft Bakker inmiddels uitstekende partners binnengehengeld. De Nederlandse technische dienstverlener Imtech zorgt voor ondersteuning door kosteloos deskundigen aan het project te lenen. „In 5 tot 10 jaar willen we 75 verplaatsbare biodieselfabriekjes neerzetten in zuidelijk Afrika. De eerste testfabriek draait al en de tweede komt hier in Soweto.”

Bakkers ambities zijn eendeloos en wereldwijd. „Ik kan geen concept bedenken dat meer in zich heeft dan dit. Van prinses Máxima's microkrediet tot de trend om bedrijven meer te betrekken bij ontwikkelingshulp. Ik wil in zee met partners als McDonald's - dan mogen ze best op hun placent zetten dat ze iets doen aan de gezondheid en het milieu van de mensen in de townships.” Plannen om Nederlandse supportersbussen tijdens het WK voetbal in 2010 op 'zijn' biodiesel („gemaakt volgens Europese standaarden”) te laten rijden, spoken ook al door zijn hoofd. Behalve Bakkers bedrijf World Mobile Plants hoopt hij ook kleinschalige verzameling van vervuilde frituurolie op gang te krijgen - onder de naam Miss Collect waar

'Glasvezelbesluit KPN bedreigt concurrentie'

■ door ADRIAAN JANSZEN

DEN HAAG - Het besluit van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMA) om telecomconcern KPN toestemming te geven voor een samenwerking met glasvezelbedrijf Reggefiber en te verplichten zijn glasvezelnetwerk open te stellen voor de concurrentie, is internetaanbieder Online in het verkeerde keelgat geschoten.

De regeling is onvoldoende, stelt Online-directeur Bart Heinink, belast onder meer met de regelgeving. Openstelling van het KPN-netwerk moet er toe leiden dat concurrenten van KPN investeren in glasvezel. Maar de huidige regulering biedt onvoldoende basis daarvoor, vindt Heinink. Duidelijke voorwaarden voor een investeringsperiode tot 10 jaar zijn nodig: voorwaarden over de locaties van de glasvezelcentrales, het ontwerp van het netwerk en de tarieven voor de lijnen.

De huidige regulering biedt volgens Heinink onvoldoende basis voor investeringen door concurrenten als Online, Tele2 en BB-Ned. Deze worden onnodig hoog en frustreren het opzetten van een businesscase. De beoogde doelstellingen van telecomtoezichthouder Opta worden niet behaald.

„Wanneer de Opta glasvezel-aanbieder KPN geen duidelijke regels oplegt, verliest Nederland haar leidende positie op het gebied van breedband. In Nederland zijn er nu vele concurrenten. Wanneer er slechts twee partijen overblijven, stijgen de prijzen voor internet en telefonie”, aldus Heinink. „De Opta moet nu duidelijke regels stellen aan KPN en het ontwerp van netwerk. KPN moet vroegtijdig aan derden laten weten wat de strategische plannen zijn voor de aanleg van de glasvezelkabels.”

Volgens Heinink moet KPN eveneens verplicht worden de tarieven die de concurrent moet betalen om diensten aan te bieden voldoende marge overlaten om te kunnen concurreren met KPN in de retailmarkt. Daarnaast moet KPN verplicht worden om haar netwerk open te stellen zodat andere aanbieders eerst klanten kunnen werven en later in een eigen netwerk kunnen investeren, aldus Heinink. Alleen dan kan een gunstig investeringsklimaat in het glasvezelnetwerk van KPN worden gewaarborgd en wordt de Nederlandse consument beschermd tegen woekerprijzen in de internetbranche. Online stond voorheen bekend als Orange. Het merk kreeg in juni een nieuwe naam, nadat het bedrijf door T-Mobile was overgenomen van France Télécom.

'ABN was mijn bank niet meer'

Van een onzer verslaggevers
AMSTERDAM - De kredietcrisis maakte dit jaar veel slachtoffers. Antoinette van Lier klonk pijsnel binnen ABN Amro. Ze bereidde van uit 'Dé bank' noodgedwongen de overdracht van onderdelen voor, waarin Fortis en RBS zich verslikten. Duizenden ontslagen volgden, waar zich nog slachtoffers van de kredietcrisis bij voegden. Investment manager Van Lier (41) zag haar bank verdwijnen, overwoog externe aanbiedingen maar bleef trouw, tot een confrontatie met RBS. Het jaar sluit voor haar toch positief nadat headhunter Maarten Reuchlin haar benaderde. Nu werkt Van Lier als investmentsdirecteur bij pensioenreus PGM.

ANTOINETTE VAN LIER
... bank bood altijd uitdagingen ...
FOTO: ALDO ALESSIE

„Alsof ik thuis kwam”, zegt ze over haar eerste jaren bij de bank. „Je werkte en leefde voor ABN Amro.” Op het hoofdkantoor in Amsterdam vond ze in oktober 1992, als pas afgestudeerde econoom, de intellectuele prikkel en de gezamenlijke strijdslust waar ze naar zocht. Als jongeling begon ze op het economisch bureau; rapportages schrijven over de wisselkoersen en renteontwikkelingen.

Van Lier belandde intern in het befaamde 'klasje'; ze leerde een dag geld tellen, ging bij klanten op bezoek, schreef zware presentaties. De verschillen tussen bloedgenoten ABN en Amro werden slechts sporadisch genoemd. Na twee jaar verhuisde ze intern naar de sectie global clients. „Ik wilde geld gaan verdienen.”

Zeer jong begeleidde ze al grote multinationals, waar ABN Amro soms bijna vanzelfsprekend de 'huishank' was. Van Lier was ook betrokken bij de eerste securisatie van aandelen in Europa. „Dat was stoer, daar bij zijn, de concurrentie aangaan, het prikkelde enorm.” Ze overwoog wel eens een carrière elders. „Maar de bank bood altijd op tijd uitdagingen.”

In 1998 verhuisde ze opnieuw binnen de bank. Bij de afdeling private equity beleefde ze haar meest interessante tijd. „Als je een bedrijf helpt kopen, wil je als bankier wel weten wat die klant in huis haalt. Dan zit je soms in een valboot bij zijn reder, dan hoog in Noorwegen, vervolgens bij een fosforproducent.” Als zakenbankier moest ze met miljoenenvoorstellen langs het inves-

teringscomité, met leden van de raad van bestuur. „Daar was zoveel goede technische kennis. Je werd scherp gehouden. Ken je zakenjes, maar wees ook trots op de bank. Daar zat je dan, te wachten op de gang, voor je naar binnen mocht om je voorstel te presenteren en een ja of nee te krijgen. Je leerde tot het uiterste te gaan.”

Jiskoot

In toenmalig ABN Amro-bestuurlid Wilco Jiskoot vond ze anders dan in topman Rijkman Groenink een zeer betrokken zakenbankier. „Hij wilde zakelijk absoluut het beste, maar kunde mensen ook iets. Ik denk dat hij, uiteindelijk, symboliseerde wat banken moeten zijn, mensenbusiness - niet een zakelijk model. Jiskoot straalde dat uit.”

Terwijl haar carrière via de interne managementconsultants, zeer voorspoedig verliep, en zij in Azië en Zuid-Amerika werkte, onderging ABN Amro de ene na de andere koerswijziging. „Je kwam in weer een shake out terecht. Er was continue richtingstrijd. Ik hield en houd niet van dat politieke. Ik richtte me op de inhoud. We waren, vanwege de grootte een slagschip. Ik vond dat je niet zo snel weer scherp van de koers kon afwijken.”

Van Lier werd met haar team ingeschakeld bij de overname van de beroemde Italiaanse bank Antonveneta. „We begeleidde de integratie. Daarna kochten we de vierde bank van Pakistan, en werd ik gevraagd met onze Italiaanse kennis daarover te adviseren.” Door het gereis maakte ze de

grootste koerswijziging, ABN Amro zoekt een fusie met eerst ING en later Barclays, slechts van een afstand mee. Omdat niet duidelijk was wat ABN Amro, met kantoren in ruim vijftig landen, precies in huis had, werd Van Lier teruggehaald om een enorme database op te bouwen.

Als integratie-expert kreeg ze een bang voor gevoel nadat de fusie met Barclays strandde. Zij verzette zich aanvankelijk tegen het consortium met Fortis, RBS en Santander dat ABN Amro kocht voor €71 miljard.

Beursgong Euronext

• Aan de vooravond van Kerstmis opende Robert ten Brink afgelopen woensdag de handel op de Amsterdamse beurs. Hij leidde daarmee meteen de laatste - en verkorte - handelsdag van de week in. De RTL-presenteraar had het volledige team van All You Need Is Love opgetrommeld voor de slag op de tong. Ten Brink trekt op kerstavond traditiegetrouw weer het land (en het buitenland) in om hartven te verwarmen met een aantal herenigingen. De kerstspecial van het programma, dat al sinds 1992 op de buis is, trekt ieder jaar weer miljoenen kijkers.